HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

22 octombrie 2009 *

În cauza C-449/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos), prin decizia din 8 octombrie 2008, primită de Curte la 13 octombrie 2008, în procedura

G. Elbertsen

împotriva

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Levits, președinte de cameră, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, domnii A. Borg Barthet (raportor) și M. Ilešič, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru guvernul olandez, de doamnele C. Wissels și M. de Mol, în calitate de agenți;

— pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și J. Möller, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna F. Clotuche-Duvieusart și de domnul B. Burggraaf, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 42 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 3/vol. 49, p. 177).

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între domnul Elbertsen, pe de o parte, și Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ministrul agriculturii, naturii și calității alimentelor, denumit în continuare „ministrul”), pe de altă parte, în legătură cu acordarea de drepturi la plata unică din rezerva națională.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

Regulamentul (CE) nr. 1782/2003

3 În cadrul reformei politicii agricole comune, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Regulamentul nr. 1782/2003, care stabilește norme comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune, precum și pentru anumite scheme de sprijin în favoarea agricultorilor.

4 Regulamentul nr. 1782/2003 stabilește, în special, o schemă de ajutor de venit acordat agricultorilor. Această schemă este denumită, la articolul 1 a doua liniuță din acest regulament, „schema de plată unică". Această schemă face obiectul titlului III din regulamentul menționat.

5 Articolul 33 din Regulamentul nr. 1782/2003 enumeră situațiile în care agricultorii pot recurge la schema de plată unică. Acesta prevede în special:

„Eligibilitatea pentru ajutor

(1) Agricultorii au acces la regimul de plată unică:

(a) dacă au primit o plată în cursul perioadei de referință prevăzute la articolul 38 în temeiul a cel puțin una dintre schemele de sprijin prevăzute în anexa VI […]

[…]"

6 Articolul 37 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Cuantumul de referință este media pe trei ani a valorilor totale ale plăților acordate unui agricultor în cadrul regimurilor de ajutor prevăzute în anexa VI, modificată și adaptată conform anexei VII, în decursul fiecărui an calendaristic din perioada de referință prevăzută la articolul 38."

7 Perioada de referință prevăzută la articolul 33 alineatul (1) și la articolul 37 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1782/2003 este definită la articolul 38 din acest regulament. Perioada de referință cuprinde anii calendaristici 2000-2002.

8 Articolul 42 alineatele (1) și (4) din Regulamentul nr. 1782/2003 prevede:

(1) „După eventuala reducere în conformitate cu articolul 41 alineatul (2), statele membre aplică un procent de reducere liniară a cuantumurilor de referință, pentru a constitui o rezervă națională. Reducerea nu poate fi mai mare de 3 %.

[…]

(4) Statele membre utilizează rezerva națională pentru a stabili, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței, cuantumurile de referință pentru agricultorii care se află într-o situație specială, situație definită de Comisie conform procedurii prevăzute la articolul 144 alineatul (2).”

Regulamentul (CE) nr. 795/2004

9 Potrivit considerentului (9) al Regulamentului (CE) nr. 795/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a schemei de plată unică prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 (JO L 141, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 56, p. 193), astfel cum a fost modificat de Regulamentul (CE) nr. 1974/2004 al Comisiei din 29 octombrie 2004 (JO L 345, p. 85, Ediție specială, 03/vol. 60, p. 274, denumit în continuare „Regulamentul nr. 795/2004”):

„Pentru a facilita gestionarea rezervei naționale, trebuie să se prevadă o gestionare a acesteia la nivel regional, cu excepția cazurilor prevăzute în articolul 42 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003, dacă este cazul, și în articolul 42 alineatul (4) din regulamentul menționat anterior, în cazul în care statele membre sunt obligate să acorde drepturi la plată.”

10 Considerentul (13) al Regulamentului nr. 795/2004 prevede:

„Articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 prevede că situațiile speciale care autorizează stabilirea cuantumurilor de referință pentru agricultorii care

se află într-o situație în care au fost împiedicați să primească, parțial sau în totalitate, plățile directe în perioada de referință sunt definite de către Comisie. Este necesar, în consecință, să se întocmească o listă a acestor situații speciale și să se prevadă reguli care să evite ca același agricultor să cumuleze diferitele posibilități de acordare a drepturilor la plată, fără a exclude posibilitatea ca această listă să fie completată de către Comisie, dacă este cazul. În plus, trebuie să li se ofere statelor membre o marjă de manevră pentru stabilirea cuantumurilor de referință care urmează să fie alocate."

11 Potrivit articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004:

„În sensul articolului 42 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003, prin «agricultori aflați într-o situație specială» se înțelege agricultorii prevăzuți la articolele 19-23a din prezentul regulament."

12 Articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004 prevede:

„În cazul în care un agricultor a făcut investiții în capacități de producție sau a cumpărat terenuri în conformitate cu condițiile prevăzute la alineatele (2)-(6), cel târziu la 15 mai 2004, drepturile la plată care îi sunt acordate se calculează prin împărțirea cuantumului de referință stabilit de către statul membru în cauză, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței, la un număr de hectare mai mic sau egal cu numărul de hectare pe care le-a achiziționat."

Reglementarea națională

13 Articolul 16 din Regulamentul privind politica agricolă comună – ajutor de venit 2006 (Regeling GLB-inkomenssteun 2006, denumit în continuare „Regeling") prevede în special:

„1. În vederea acordării drepturilor la plată din rezerva națională, trebuie luați în considerare numai:

[…]

c) agricultorii care, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul nr. 795/2004, au realizat investiții în capacități de producție sau au cumpărat terenuri, dacă se dovedește, într-o măsură satisfăcătoare pentru ministru, potrivit aceluiași articol 21 din Regulamentul nr. 795/2004, că aceștia, cel târziu la 15 mai 2004:

— au investit în capacități de grajd sau au închiriat astfel de capacități pentru o durată de cel puțin șase ani;

— au cumpărat terenuri sau le-au închiriat pentru o durată de cel puțin șase ani;

— au achiziționat animale pentru care pot obține unele dintre plățile directe enumerate în anexa VI la Regulamentul nr. 1782/2003;

[…]

d) agricultorii care, în conformitate cu articolul 22 din Regulamentul nr. 795/2004, au închiriat sau au cumpărat terenuri, dacă se dovedește, într-o măsură satisfăcătoare pentru ministru, că au închiriat sau au cumpărat aceste terenuri cel târziu la 15 mai 2004;

[…]

2. Agricultorii menționați la alineatul 1 literele b)-d) nu pot beneficia de drepturile la plata unică din rezerva națională decât în măsura în care:

a) datorită investițiilor realizate în capacități de producție ori punerii în posesie, cumpărării sau închirierii de terenuri care sunt eligibile pentru ajutor, în sensul articolului 44 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1782/2003, în anul calendaristic următor, dispun de:

i) capacitate de grajd sporită,

ii) mai multe animale pentru care se poate obține o plată directă care figurează în lista din anexa VI la Regulamentul nr. 1782/2003,

[…]

în raport cu capacitățile de producție sau cu terenurile în cauză de care dispuneau în perioada de referință;

b) au primit, datorită acestui supliment de capacitate de producție sau de terenuri, mai multe plăți directe, calculate în conformitate cu articolul 17, și

c) aceste capacități de producție sau aceste terenuri suplimentare nu au dat încă dreptul la acordarea de drepturi la plată ori de cuantumuri de referință în temeiul perioadei de referință.

3. Cererea de stabilire a drepturilor la plată din rezerva națională se depune în conformitate cu articolul 11."

14 Potrivit articolului 17 alineatele 1 și 2 din Regeling:

„1. Pentru agricultorii menționați la articolul 16 alineatul 2, cuantumurile de referință suplimentare se calculează potrivit următoarei metode:

a) Sporirea, pentru perioada de referință, în anul următor realizării investiției în capacitățile de producție în cauză sau punerii în posesie, cumpărării ori închirierii de terenuri, ca urmare a acestei investiții, a cuantumului plăților directe primite în cadrul schemelor de ajutor enumerate în anexa VI la Regulamentul nr. 1782/2003 se calculează și se adaptează potrivit metodei descrise în anexa VII la Regulamentul nr. 1782/2003.

b) Din rezultatul calculului efectuat la punctul a) se deduce un cuantum de 500 de euro, repartizat proporțional între cuantumurile suplimentare primite în cadrul schemelor de ajutor prevăzute la acest punct.

c) Cuantumurile suplimentare calculate în conformitate cu punctul b) se înmulțesc cu un procent stabilit de ministru. Ministrul publică acest procent prin decizie în *Staatscourant* (Jurnalul Oficial).

2. Prin derogare de la alineatul 1 și de la articolul 16 alineatul 2, cuantumul de referință suplimentar poate, la cererea agricultorului, să fie calculat pe baza celui de al doilea an de după investiția în capacitățile de producție sau de după punerea în posesie, cumpărarea ori închirierea de terenuri, dar cel târziu în 2005, dacă acesta dovedește, într-o măsură satisfăcătoare pentru ministru, că în primul an nu era în măsură să beneficieze pe deplin de capacitățile de producție sau de terenurile în cauză.

[…]"

Acțiunea principală și întrebările preliminare

15 Domnul Elbertsen, agricultor din Țările de Jos, deținea în ferma sa patru oi în 2000, trei în 2001 și unsprezece în 2002. Acesta nu a primit nicio plată directă pentru această perioadă.

16 La 20 decembrie 2002, a fost încheiat în beneficiul său un contract de închiriere pe termen lung pentru o parcelă de pajiște de 1,29 ha și, în cursul anului următor, acesta a transformat în grajd o clădire utilizată anterior ca magazie.

17 În cursul anilor 2003-2005, domnul Elbertsen deținea 20 de oi, ceea ce i-a permis să beneficieze de o primă pentru oi pentru fiecare dintre acești ani, în cuantum total de 440,40 euro.

18 La 6 septembrie 2005, pe baza investițiilor realizate în capacitatea de grajd, în oi și în terenuri, domnul Elbertsen a formulat o cerere de drepturi la plată din rezerva națională.

19 Prin scrisoarea din 13 octombrie 2006, ministrul i-a răspuns că, pe baza acestor investiții, îndeplinește, fără îndoială, condițiile pentru a beneficia de drepturi la plată din rezerva națională, dar că plățile directe suplimentare calculate nu depășesc limita de 500 de euro stabilită de reglementarea națională, astfel încât nu i se pot acorda drepturi la plată din rezerva națională.

20 Prin decizia din 15 decembrie 2006, ministrul a stabilit la zero euro cuantumul drepturilor la plată care trebuie acordate domnului Elbertsen.

21 În urma contestației formulate de domnul Elbertsen, ministrul, prin decizia din 24 aprilie 2007, a confirmat decizia sa de a nu îi acorda niciun drept la plată din rezerva națională.

22 Prin scrisoarea din 1 mai 2007, domnul Elbertsen a formulat împotriva deciziei din 24 aprilie 2007 o acțiune la College van Beroep voor het bedrijfsleven.

23 În acțiunea formulată, acesta arată că dispoziția națională potrivit căreia se aplică pragul de 500 de euro determină o inegalitate de tratament în defavoarea micilor agricultori și că, prin urmare, aceasta este contrară articolului 42 din Regulamentul nr. 1782/2003, precum și articolului 21 din Regulamentul nr. 795/2004. Acesta afirmă în plus că, la momentul la care a efectuat investițiile menționate, nu era stabilit niciun prag, astfel încât articolul 17 alineatul 1 litera b) din Regeling este contrar principiilor securității juridice și respectării încrederii legitime. În sfârșit, domnul Elbertsen susține că Regulamentul nr. 795/2004 îi conferă drepturi la plată din rezerva națională și se opune ca aplicarea unei reguli de calcul instituite de un stat membru pentru stabilirea cuantumului de referință să determine pierderea totală a dreptului de a obține astfel de drepturi la plată.

24 Considerând că soluția litigiului cu care este sesizat depinde de interpretarea dispozițiilor comunitare aplicabile, College van Beroep voor het bedrijfsleven a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul […] nr. 1782/2003 […] trebuie interpretat în sensul că această dispoziție lasă unui stat membru o astfel de marjă de apreciere încât să poată stabili la zero euro cuantumul de referință și să nu acorde niciun drept la plată din rezerva națională unui agricultor care se află într-o situație specială precum cea prevăzută la articolul 21 din Regulamentul […] nr. 795/2004 […]?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, dreptul comunitar se opune aplicării unei dispoziții precum articolul 17 alineatul 1 litera b) din Regeling […], în temeiul căreia, din cuantumul plăților suplimentare majorate ca urmare a unei investiții într-o capacitate de producție sau a unei achiziții de terenuri, se deduce

suma de 500 de euro înainte de stabilirea cuantumului de referință în temeiul căruia sunt acordate drepturi la plată din rezerva națională?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

25 Prin intermediul primei sale întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție lasă statelor membre o marjă de apreciere care le permite să stabilească la zero euro cuantumul de referință și să nu acorde niciun drept la plată din rezerva națională unui agricultor care se află într-o situație specială precum cea prevăzută la articolul 21 din Regulamentul nr. 795/2004.

Observațiile prezentate Curții

26 În observațiile lor scrise, guvernele olandez și german, precum și Comisia susțin că articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003 coroborat cu articolul 21 din Regulamentul nr. 795/2004 conferă statelor membre o astfel de marjă de apreciere, cu condiția ca respectivul cuantum de referință să fie stabilit pe baza unor criterii obiective și, prin urmare, să nu aducă atingere egalității de tratament între agricultori și să nu denatureze piața și concurența.

Răspunsul Curții

27 În prealabil, trebuie amintit că, în cadrul schemei de plată unice, statele membre sunt obligate, în temeiul articolului 42 din Regulamentul nr. 1782/2003, să constituie o rezervă națională pentru a ține seama de situațiile speciale. Potrivit alineatului (4) al acestui articol, statele membre utilizează rezerva națională pentru a stabili, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței, cuantumurile de referință pentru agricultorii care se află într-o situație specială.

28 În această privință, trebuie arătat că, spre deosebire de textul alineatelor (3) și (5) ale articolului 42 din Regulamentul nr. 1782/2003, care conferă în mod expres statelor membre posibilitatea de a utiliza sau de a nu utiliza rezerva națională în situațiile menționate în aceste dispoziții, alineatul (4) al acestui articol obligă statele membre să stabilească cuantumurile de referință pentru agricultorii care se află într-o situație specială. Aceasta este în special situația agricultorilor care au realizat investiții în capacități de producție sau care au achiziționat terenuri cel târziu la 15 mai 2004.

29 Cu toate acestea, se impune constatarea că nici articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003, nici articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004 nu exclud *a priori* ca un stat membru să stabilească un cuantum de referință egal cu zero euro.

30 Potrivit articolului 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004, drepturile la plată acordate agricultorilor menționați în această dispoziție se calculează pe baza cuantumurilor de referință stabilite de statul membru în cauză. Rezultă că reglementarea națională, chiar dacă nu pune în discuție dreptul la stabilirea unui cuantum de referință, poate avea totuși drept consecință ca, în anumite cazuri, calculul drepturilor la plată să determine obținerea unui cuantum egal cu zero euro.

31 Însă această împrejurare nu poate fi considerată contrară articolului 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004, care, interpretat în lumina considerentului (9) al acestui regulament, obligă statele membre să acorde, în cadrul articolului 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003, drepturi la plată agricultorilor în cauză.

32 Astfel, după cum reiese în mod expres din articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 795/2004 și din articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003, statele membre beneficiază de o anumită latitudine în stabilirea cuantumurilor de referință care trebuie alocate. Această interpretare este de altfel confirmată de considerentul (13) al Regulamentului nr. 795/2004.

33 Nu este mai puțin adevărat că statele membre trebuie, potrivit dispozițiilor menționate, să se întemeieze pe criterii obiective, să nu aducă atingere egalității de tratament între agricultori și să nu denatureze piața și concurența.

34 Prin urmare trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție lasă statelor membre o marjă de apreciere care le permite să stabilească la zero euro cuantumul de referință și să nu acorde niciun drept de plată din rezerva națională unui agricultor care se află într-o situație specială precum cea prevăzută la articolul 21 din Regulamentul nr. 795/2004, cu condiția ca acest cuantum să se întemeieze pe criterii obiective, să nu aducă atingere egalității de tratament între agricultori și să nu denatureze piața și concurența.

Cu privire la a doua întrebare

35 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dreptul comunitar se opune aplicării unei dispoziții naționale în temeiul căreia, din cuantumul plăților suplimentare majorate ca urmare a unei investiții într-o capacitate de producție sau a unei achiziții de terenuri, se deduce suma de 500 de euro înainte de stabilirea cuantumului de referință în temeiul căruia sunt acordate drepturi de plată din rezerva națională.

Observațiile prezentate Curții

36 Guvernele olandez și german, precum și Comisia susțin că dreptul comunitar nu se opune aplicării unei astfel de dispoziții.

Răspunsul Curții

37 În prealabil, trebuie amintit că, în cadrul punerii în aplicare a reglementării comunitare, statele membre trebuie nu numai să se conformeze dispozițiilor regulamentului în cauză, ci și să respecte principiile generale de drept comunitar, precum principiile egalității de tratament, protecției încrederii legitime și proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iunie 2009, JK Otsa Talu, C-241/07, Rep., p. I-4323, punctul 46).

38 Articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1782/2003 impune ca respectivele cuantumuri de referință pentru agricultorii care se află într-o situație specială să fie stabilite pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței.

39 Articolul 17 alineatul (1) din Regeling prevede că acest cuantum de referință se calculează pe baza majorării cuantumului plăților directe percepute ca urmare a unei investiții realizate într-o capacitate de producție sau a unei puneri în posesie, a unei achiziționări ori a unei închirieri de terenuri. Din cuantumul respectiv se deduce ulterior suma de 500 de euro, repartizată proporțional între cuantumurile de ajutor suplimentar în cauză, înainte de a fi înmulțit cu un procent stabilit de ministru. Cuantumul de referință astfel calculat constituie baza pe care se stabilește valoarea drepturilor la plată care trebuie acordate sau sporite.

40 În aceste condiții, se impune constatarea că dispoziția în cauză în acțiunea principală, potrivit căreia, pentru calculul cuantumului de referință, o diminuare cu 500 de euro este aplicabilă tuturor agricultorilor care au făcut apel la rezerva națională, este o măsură cu caracter general care se bazează pe criterii obiective și care nu încalcă principiul egalității de tratament și nici nu presupune denaturarea pieței și a concurenței.

41 În ceea ce privește mai precis principiul general al egalității de tratament, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, acesta impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 11 iulie 2006, Franz Egenberger, C-313/04, Rec., p. I-6331, punctul 33 și jurisprudența citată).

42 În speță, toți agricultorii care au făcut apel la rezerva națională se află într-o situație comparabilă. Faptul că deducerea unui cuantum de 500 de euro ar putea avea efecte mai importante asupra unei ferme mici decât asupra uneia mari nu prezintă importanță în această privință. În schimb, în măsura în care nu îndeplinesc condițiile pentru a obține drepturi la plata unică, agricultorii care au făcut apel la rezerva națională nu se află într-o situație comparabilă cu aceea a agricultorilor care au beneficiat de plăți regulate.

43 Pe de altă parte, trebuie arătat că principiul proporționalității, care impune ca scopul să fie urmărit într-un mod cât mai puțin constrângător, nu se opune unei reglementări naționale precum cea în cauză în acțiunea principală, care are drept obiectiv să se evite ca punerea în aplicare a sistemului de plată să determine cuantumuri de referință nesemnificative și total disproporționate în raport cu sarcinile administrative suportate de statul membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 1990, Spronk, C-16/89, Rec., p. I-3185, punctul 28).

44 Astfel, anumite dispoziții comunitare recunosc statelor membre o marjă de manevră care le permite să aplice un prag sub care cererile de ajutor sunt respinse. De exemplu, trebuie menționată posibilitatea recunoscută statelor membre la articolul 12 alineatul (6) din Regulamentul nr. 795/2004 de a stabili o suprafață minimă a fermelor pentru admisibilitatea cererilor de stabilire a drepturilor la plată, cu condiția ca suprafața minimă să nu depășească 0,3 ha. Pe de altă parte, conform articolului 70 din Regulamentul (CE) nr. 796/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a eco-condiționării, a modulării și a sistemului integrat de gestionare și control, prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 (JO L 141, p. 18, Ediție specială, 03/vol. 56, p. 210), statele membre pot decide să nu acorde un ajutor în cazul în care valoarea pe cerere este mai mică sau egală cu 100 de euro. În sfârșit, articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2529/2001 al Consiliului din 19 decembrie 2001 privind organizarea comună a piețelor în sectorul cărnii de oaie și de capră (JO L 341, p. 3, Ediție specială, 03/vol. 40, p. 95) conferea statelor membre o anumită marjă de manevră, permițându-le să stabilească între 10 și 50 numărul minim de animale pentru care se putea depune o cerere de primă.

45 În ceea ce privește principiul încrederii legitime, trebuie amintit că, în domeniul politicii agricole comune, operatorii economici nu își pot plasa în mod justificat încrederea legitimă în menținerea unei situații existente, care poate fi modificată în cadrul puterii de apreciere a autorităților competente (a se vedea în acest sens Hotărârea JK Otsa Talu, citată anterior, punctul 51). Rezultă că realizarea de investiții într-o capacitate de producție sau achiziționarea de terenuri nu pot permite operatorului interesat să se prevaleze de o oarecare încredere legitimă întemeiată pe realizarea acestor investiții pentru a putea pretinde un cuantum de referință atribuit tocmai datorită acestor investiții (a se vedea în acest sens Hotărârea Spronk, citată anterior, punctul 29).

46 Având în vedere considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că dreptul comunitar nu se opune aplicării unei dispoziții naționale în temeiul căreia, din cuantumul plăților suplimentare majorate ca urmare a unei investiții într-o capacitate de producție sau a unei achiziții de terenuri, se deduce suma de 500 de euro înainte de stabilirea cuantumului de referință în temeiul căruia sunt acordate drepturi de plată din rezerva națională.

Cu privire la cheltuielile de judecată

47 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Articolul 42 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 trebuie interpretat în sensul că această dispoziție lasă statelor membre o marjă de apreciere care le permite să stabilească la zero euro cuantumul de referință și să nu acorde niciun drept de plată din rezerva națională unui agricultor care se află într-o situație specială precum cea prevăzută la articolul 21 din Regulamentul nr. 795/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a schemei de plată unică prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1782/2003, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1974/2004 al Comisiei din 29 octombrie 2004, cu condiția ca acest cuantum să se întemeieze pe criterii obiective, să nu aducă atingere egalității de tratament între agricultori și să nu denatureze piața și concurența.

2) **Dreptul comunitar nu se opune aplicării unei dispoziții naționale în temeiul căreia, din cuantumul plăților suplimentare majorate ca urmare a unei investiții într-o capacitate de producție sau a unei achiziții de terenuri, se deduce suma de 500 de euro înainte de stabilirea cuantumului de referință în temeiul căruia sunt acordate drepturi de plată din rezerva națională.**

Semnături